

Voorzitter,

'I have a dream' was de boodschap van misschien wel de meest inspirerende speech uit de geschiedenis. En hoewel ik misschien niet te boek sta als een dromer, wil ik het durven dromen toch centraal stellen in deze beschouwing. Want bij gebrek aan dromen voor de toekomst ligt de waan van de dag op de loer.

Maar de afgelopen jaren heeft dit college niet altijd de luxe gehad om te dromen. De 'basis op orde' zou niet iets moeten zijn waar je als gemeente, noch burger, van zou moeten hoeven dromen. Geen droom, maar dagelijkse realiteit was en is, dat we dáár met z'n allen al keihard aan moeten werken.

Dat betekent dat we belangrijke dingen in stand houden en toch ook blijven investeren, zoals in duurzame toekomstbestendige scholen, techniekonderwijs en banen op alle niveaus in bijvoorbeeld het Smart Makers District, in sportvoorzieningen, duurzame mobiliteit en de fiets en in de kwaliteit van de openbare ruimte, zodat we niet wanneer de straat open moet voor het riool, stenen weer simpelweg terugleggen, maar van gevel tot gevel kijken en rekening houden met klimaatveranderingen, groen en herinrichting van de straat, zodat de straat een straat van de mensen wordt.

Dus ja, het glas is halfvol, maar het punt is bereikt dat we geen genoeg meer kunnen en willen nemen met een Haags bakje.

Laat ik er klaar helder over zijn: durven dromen betekent alles behalve onze ogen sluiten voor de werkelijkheid.

Want in de begroting staan toch ook nog dingen waar we wakker van liggen. Dingen die wat ons betreft tot de basis horen.

Minder jongeren haalden vorig jaar een startkwalificatie en minder kinderen werden bereikt met vroege voorschoolse educatie. Dat komt wellicht door corona, maar dat maakt het niet minder ernstig: onderwijs is en blijft de basis!

Nog steeds groeit 10% van de Delftse kinderen op in armoede. Ondanks de Delftse schuldenaanpak is het nog steeds mogelijk dat mensen met grote schulden na meer dan 2 ½ jaar pas een voorstel naar de schuldeisers zien gaan. De gevolgen van de toeslagenaffaire heeft eenieder ervan doordrongen wát schulden met iemands leven en dat van hun gezin kunnen doen. Een terloopse zin in de begroting 'wij blijven doorgaan met de handhavende taak binnen de participatiewet' is voor mij aanleiding om de moties, die D66 eerder indiende, om de mens centraal te stellen en niet de regels opnieuw onder de aandacht te brengen.

De druk op de woningmarkt is torenhoog, het aanbod is laag en de prijzen stijgen, waardoor voor velen een betaalbare woning onbereikbaar lijkt. Het is mooi dat aan onze oproep om de verhuurdersheffing terug te draaien gehoor wordt gegeven en hierdoor extra woningen kunnen worden gerealiseerd. Tegelijkertijd wil D66 extra aandacht voor de kwaliteit van de huidige woningvoorraad: er moet echt geïnvesteerd worden in verduurzaming, voor het klimaat, maar ook voor de bewoners. Met de huidige prijsstijgingen slaat energiearmoede om zich heen. Dat is geen kwestie van comfort, maar in een koud en klam huis staat de gezondheid van mensen onder druk.

En dan cultuur. Het dieptepunt van Corona maakte ons wellicht twee dingen duidelijk: met hoe weinig kunnen we toe? Maar ook: hoe lang houden we het vol zonder die dingen die het leven kleur geven. Cultuur hoort tot de basis. Maar als de nood hoog is, is het makkelijk snoeien, want de wettelijke basis is mager.

We hebben deze periode geïnvesteerd in het prachtige concept OPEN, maar door bezuiniging op bezuiniging niet de kans om de vruchten ervan te plukken. Alsof we zadjes hebben gepland, maar geen geld meer hebben om ze water te geven.

Theater de Veste staat bekend als een van de beste theaters met een divers aanbod, maar komt ondertussen gewoonweg tekort om het pand in stand te kunnen houden.

We investeren in het Prinsenhof, maar dreigen tegelijkertijd elders kennis, kunde en creativiteit te verliezen. Kennis en kunde die we niet voldoende op waarde schatten, maar ook niet voldoende benutten.

We moeten kaalslag voorkomen om Delft te kunnen laten bloeien.

En dan is er die angstdroom: de klimaatcrisis, die steeds dichterbij komt en tot een nachtmerrie leidt als we er niets aan doen.

We kunnen de kop niet in het zand steken als we het hoofd boven water willen houden.

En ja, dat is een mondiale opgave. En u kunt er van op aan dat D66 in de formatie klimaat hoog op haar lijstje heeft staan.

Maar ook in Delft hebben we ons aandeel en ambities.

We realiseerden in Delft slechts een 1/2 procent CO2 reductie, terwijl de ambitie voor 2022 een reductie van 38 % is! Het aandeel hernieuwbare elektriciteit is in Delft maar 2%...

Dat moet echt beter en snel.

Deze periode verkochten we de Eneco-aandelen en in het coalitieakkoord spraken we al af om geld te reserveren voor de energietransitie.

De financiële positie waar veel gemeenten, ook Delft, door toedoen van het Rijk in zijn beland en de coronacrisis hebben ons ertoe gedwongen een deel van de Eneco-gelden te besteden aan tekorten. Dat is niet wat je als gemeente wilt, maar wel nodig om de begroting rond te krijgen.

D66 ziet dan ook wel iets in het voorstel van Groenlinks om ervoor te zorgen dat we de resterende Eneco-gelden niet ongemerkt in de huishoudpot laten verdwijnen. Laten we een bedrag reserveren, zodat een volgend college budget heeft voor de uitdagingen die er nog liggen.

Ook de suggestie om te kijken hoe we de energietransitie kunnen verbinden met andere opgaven, zoals het creëren van werk en de wijkaanpak vinden we een goede. In aanvulling daarop zou ik willen meegeven om ook te kijken naar de lasten voor burgers. Juist nu burgers zien wat het gebrek aan energietransitie hen kost.

Hoge lasten is niet iets voor rijke stinkerds, hoge lasten raken ons allemaal. En ik ben bang dat met alle lasten die hoger worden, niet alleen ozb, afvalstoffenheffing of rioolbelasting, maar ook de huren en hogere energielasten mensen straks letterlijk in de kou staan en alleen nog kunnen dromen van 'de basis op orde'.

In het coalitieakkoord was ook het voornemen opgenomen om het belastingstelsel te vergroenen. Hier heeft D66 tot nu toe nog weinig invulling van teruggezien. Duurzaam gedrag mag wat ons betreft ook verschil maken in belasting.

Een belasting die wat ons betreft wel verder omhoog mag is de toeristenbelasting. Investerings die we als stad doen, in voorzieningen, in openbare ruimte, mobiliteit, cultuur... komen tenslotte ook ten goede aan de bezoekers van onze mooie stad.

Want een mooie stad is het, ik zou haast zeggen een droomstad.

Maar het mag, voorzitter, zeker in de politiek, niet bij dagdromen blijven. Laat onze dromen ons de ogen doen openen voor wat in werkelijkheid nodig is te doen.